

Handläggare
Arne Jamtrot
Telefon: 08-50828939**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2019-03-05 p.26

Fortsättning på EU-projektet NonHazCity

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna att förvaltningen deltar som associate partner i Riga stads ansökan NonHazCity 2 till Europeiska regionala utvecklingsfonden
2. Uppdra åt förvaltningschefen att teckna erforderliga avtal för förvaltningens medverkan i NonHazCity 2 enligt detta tjänsteutlåtande

Monika Gerdhem
t.f. förvaltningschefMaria Svanholm
Avdelningschef

Sammanfattning

EU-projektet NonHazCity har pågått sedan 2016 med miljöförvaltningen som huvudpartner. Projektet avslutas den 28 februari och en övergripande rapport kommer att presenteras för nämnden i särskilt ärende senare i år.

I projektet har 18 partners arbetat med att genomföra åtgärder för att minska belastningen av farliga ämnen till Östersjön och på de människor som bor i regionen. Fokus har varit på att minska förekomsten av farliga ämnen i kommunala verksamheter och att genom information stödja det lokala näringslivet och invånarna i kommunerna med råd om hur de kan bidra till giftfria städer. Stockholms arbetssätt med en kemikalieplan har fungerat som mall, och slutsatserna av aktiviteterna i respektive kommun har resulterat i en lokal kemikalieplan.

För att implementera dessa planer i praktiskt lokalt arbete har en ansökan lämnats till Interreg om finansiering av en fortsättning. I detta fortsättningsprojekt ("NonHazCity 2") kommer ledningsrollen

tas över av Riga stad, och Stockholm planerar att delta enbart som ”associate partner”, utan budget eller rapporteringsansvar.

Bakgrund

Under perioden 1 mars 2016 - 28 februari 2019 har förvaltningen koordinerat projektet NonHazCity (Innovative management solutions for minimizing emissions of hazardous substances from urban areas in the Baltic Sea). Projektet har finansierats av den Europeiska regionala utvecklingsfonden (Interreg Baltic Sea Region) och har haft 18 partners från länderna runt Östersjön, inklusive kommuner, universitet, VA-bolag och NGOs.

Arbetsgruppen ”Hazards” inom EUs Östersjöstrategi har utsett projektet till flaggskeppsprojekt, vilket innebär att man ser det som särskilt viktigt för att strategins mål ska nås.

Utgångspunkten för projektet var att sprida det arbetssätt som Stockholms stad har implementerat genom sin kemikalieplan till fler kommuner. Bland de aktiviteter som har genomförts av olika partners kan nämnas:

- Screening av förekomsten av utvalda ämnen i urbana vattenmiljön
- Spårning av lokala källor genom s.k. substansflödesanalys
- Kemiska analyser av leksaker och förskolematerial
- Framtagande och genomförande av kemikalieutbildning för upphandlare
- Rensning av gamla leksaker mm på förskolor
- Uppföljande analyser av inomhusmiljön efter åtgärder på förskolor
- Framtagande och spridning av informationsmaterial till frisörer, kontor, bilverkstäder med flera
- Den gemensamma kampanjen ”kemikaliesmart hem” som genomfördes parallellt i flera städer.

Erfarenheterna av dessa aktiviteter har sedan legat till grund för lokala kemikalieplaner som har tagits fram av de deltagande kommunerna.

En mer detaljerad sammanfattande rapport från projektet kommer att presenteras för nämnden senare i år under våren.

Ärendet

Projektet NonHazCity och dess arbetssätt har fått mycket uppmärksamhet bland såväl internationella och nationella som lokala aktörer. Det finns därför ett intresse bland flera av de deltagande kommunerna att gå vidare med ett fortsättningsprojekt.

Inom Interreg-programmet finns möjlighet att söka om finansiering av fortsättningsprojekt i 18 månader. En sådan ansökan skickades in den 28 januari 2019, med Riga stad som koordinator och Stockholms stad som associate partner, vilket innebär att förvaltningen deltar utan budget eller rapporteringsansvar. Denna roll innebär att förvaltningen kommer att fortsätta utbyta erfarenheter med övriga partners, ta del av framtagna material och i viss mån delta i möten och seminarier.

De delar förvaltningen huvudsakligen räknar med att vara aktiv i är de som gäller den egna upphandlingen och att utveckla stödverktyg för att hjälpa anställda i olika delar av verksamheten att göra kloka val, exempelvis i skola och omsorg.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stockholms utgångspunkt i NonHazCity var annorlunda mot de flesta andra kommunernas, eftersom staden redan hade en kemikalieplan på plats när projektet inleddes, och dessutom ett kompetenscentrum, kemikaliecentrum, som stödjer dess genomförande. Nämnden har ändå haft stor nytta av att delta i projektet eftersom det har gett möjlighet att genomföra fler och större satsningar inom en rad områden – analyser av material och inomhusmiljö samt informationskampanjer till frisörer och allmänhet för att nämna några. Det internationella samarbetet i dessa frågor har också gett ett större genomslag för arbetet. Att fler kommuner jobbar på liknande sätt underlättar, och det blir också lättare att få fram budskapen om vilka hinder som finns för de utpekade aktörerna att minska sin kemikalieanvändning.

Förvaltningen vill gärna fortsätta med kontakterna med konsortiet som varit med i NonHazCity. Särskilt intressant är det att fortsätta arbeta med utveckling av kemikaliesmart upphandling och att ge stöd till kommunala och privata yrkesmässiga användare av kemikalier och varor. Dessa mål är i linje med ambitionerna i Stockholms stads kemikalieplan 2014-2019, som för närvarande håller på att uppdateras

Bilagor

1. Utdrag från ansökan.